

Aftenposten

Organ for Jössinger

Nr. 25

16. april 1942

2. aarg

Norsk nyhetstjenests meddelelser:14/4:

Den politiske krise som tyskerne har pratet saa meget om har nu ført til Vichy, og Petain har gaatt fra sitt ord om Laval, da han i 1940 sa at den mann ville han ikke arbeide sammen med. Nu har Laval blitt visestatsminister med myndighet over innen- og utenrikssaker. Ifølge meldinger vil Darlan som er blitt avlöst av Laval, beholde sin stilling som sjef for det nasjonale forsvar. Petains erklæring fra ifjor om at han aldri igjen vilde ha den mann i regjeringen som han lot arrestere for forræderi i 1940, er saaledes blitt gjort til skarne. Marcel Deat, Vichyregjeringens viktigste talsmann for samarbeidspolitikken med Tyskland, antydet allerede i går dette forræderi mot det franske folk. Han sa: Om noen faa timer vil Frankrike befinne sig ved korsveien og dets skjebne for mange aar fremover vil da bli bestemt. Vi har valget mellom aa ta del i en europeisk seier eller et britisk nederlag. Han gjorde det klart at Laval formodentlig ønsket en full militærallians med Hitler. Ifølge den tyske kringkastings referat skal han ogsaa ha sagt: Enten maa Vichyregjeringen taapent erklære sig villig til aa samarbeide i den europeiske politikk, eller Tyskland vil ta de nødvendige skritt med makt.

Russland: Det tyske telegranbyraa innrømmer idag at 6 russiske divisjoner har gjort et uvanlig voldsomt angrep i midtavsnittet og skapt forvirring i de tyske linjer. Det innrømmer ogsaa kraftige russiske angrep sør for Vjasma, i Donetzbassenget og paa Kercch-halvøia. I nøytrale korrespondenters meldinger fra Stockholm heter det at store russiske tankstyrker er ført inland paa Kercch-halvøia. Kringkasteren i Berlin innrømmer ogsaa at russerne har trengt igjennem de tyske stillinger andre steder. Et russisk fagkommunikat opplyser at 9000 tyske soldater er falt paa Lenigradfronten i løpet av de 10 første dagene av april. 76 tyske fly, 29 tanks og 42 kanoner blev enten ødelagt eller erobret. Russisk kavalleri som opererer i vårbloitten, trengte dypt inn i de tyske linjer. Et voldsomt slag fortsetter i dette området. Nordvest for Moskva har russiske gardetropper drept 1100 tyskere og de tok stort bytte da de inntok en viktig forsvarsstilling. Etter aa ha kastet tilbake det tyske tankangrepet paa Kercch-halvøia har russerne gjort et fremstøt mot Feodosia og bragt forvirring i tyskernes forberedelser til vaaroffensiven. I de 39 dagene som gikk forut for sist lørdag ble 1.203 tyske fly tilintetgjort. Et tysk transportskip og en minesveiper er blitt senket i Baretzhavet.

Det fjerne Østen: Det siste britiske kommunike melder om heftige kamper langs hele fronten i Burma og tilføier at japanske styrker har besatt en landsby ved oljeledningen til Burmafeltene. Under et britisk luftangrep mot Andamanöiene blev 13 japanske sjøfly ødelagt eller skadet. Det amerikanske krigsdepartement kungjør at forbindelsen mellom den beleagrede øya Corregidore og Sebuøia er blitt gjenopprettet. I den australske sone

~~alleierte~~ fly gikk i groet bæver ved Iao paa Ny Guinea og Koepang paa Timor. 4 japanske fly blev sikkert ødelagt og sansynligvis 4 til, og dessuten blev 13 alvorlig skadet. Et japansk skip blev satt i brand.

Libya: Britiske kolonier og kamppatruljer har igjen vært i virksomhet i Libya. Dagens britiske kommunike fra Kairo forteller at britiske kanoner oppnaadde fulltreffere paa tyske og italienske tanks, panservogner og artilleri sydvest for Gazala. - Det var intet tysk angrep mot Malta igaar. Søndag blev 5 tyske fly skutt ned over Malta.

15/6:

Hitlers beste general i felten, general von Rundstedt, er ankommet til det tyske høikvarter i Frankrike. Til dette kan bemerkes at Hitlers ord om at krigen i vest-Europa var slutt, har slaatt feil. Dette vidner ogsaa de britiske strandhugg i Frankrike om, og nu den amerikanske general Marchell's konferanse med de okkuperte lands regjeringer, at England vil gjøre alt for aa skape en to-frontkrig.

Lavals utnevnelse til visestatsminister har vært gjenstand for mange kommentarer verden over, men ingen til fordel for denne svindler som nesten er større enn Quisling.

Britiske bomberfly rettet innatt kraftige angrep mot industriområdet i Ruhrromraadet. Andre britiske luftangrep olev utført mot dokkene i Le Havre og tyskokkuperte flyplasser. Det blev ogsaa lagt miner i tyske farvann. 11 britiske fly savnes. - Over stor-Britannia var det innatt ingen tyske fly. Det lengste britiske dagangrep hittil iaa vant sted igaar over nord-Frankrike. Britiske bomberfly eskortert av jagerfly gjorde en kraftstasjon og andre mål i Caens i Normandie. Britiske jagerfly gjorde ogsaa omfattende tokter over nord-Frankrike. I løpet av disse dagoperasjonene ble 4 tyske fly skutt ned og 4 britiske fly gikk tapt.

Ostfronten: General Chukow har etter et slag som har vart i 10 dager brutt den første forsvarslinje til tyskerne sydøst for Smolensk mellom Brjansk og Vitebsk. Av de papirer som er falt i russernes hender fremkommer det at de tyske reserver som skulle brukes til vaaroffensiven er satt inn her. Chukow fortsetter uten opphør aa hamre løs paa den andre linjen til tyskerne. Av det materiell som er tatt som bytte kan det bemerkes at det er vaaben som er produsert i 1942. Paa Kerch fortsetter russerne sine voldsomme angrep med de nye britiske tanks som er kommet gjennem Persia. Feodosia er etter sterkt truet av russerne.

Paagrunn av en uteglemning i nyhetene siste gang fikk vi ikke med Kalinins tale i samband med Lesovsky's. Vi tar den derfor med nu: Presidenten for Sovjetsamveldets øverste raad har holdt en oppmuntrende oversikt over krigen paa Østfronten. I et gripende budskap erklærer han at russene er de tyske langt overlegne, baade i luften og livad mannskap angaaer. Det russiske infanteri vet naa at det tyske tankvaapen ikke er uovervinnelig, og at den alminnelige mening er at det russiske ogsaa her er overlegen. Den tyske overfallemann har faatt en knekk her i Russland. Kalinin opplyste videre at mellom 2 a 300.000 tyskere er frrosset ihjel paa fronten i vinter paagrunn av manglene utstyr.

Det fjerne østen: Kringkastingen i Sidney opplyser at betydelige styrker av allierte bomberfly eskortert av jagerfly igaar angrep japanske støttepunkter paa Ny Guinea, Ny Britannia og Koepang paa nederlandske Timor. - I det siste kommunike blir det meldt at de britiske styrker er i voldsom kamp i Burma, og at de har gjort et lokalt tilbaketog 50 km. sør for oljekildene i Burma. I det bitre slaget som raste nord for Toungoo har kineserne paafoert japanerne store tap. - De amerikanske motstandssentra paa Corregidor og Sebu som naa har faatt kontakt med hverandre holder fremdeles stand mot de japanske angrep. - Efter det vellykkede angrep paa den japanske basis paa Andamanøyene, utførte forsterkede britiske avdelinger av det britiske flyvaapen angrepstokter over den Bengalske bukt igaar.

Mishandlinger i fengslene.

For en tid siden blev flere aviser i Sverige beslaglagt. Som grunn blev opgitt at avisene hadde artikler om forhold i et okkupert land hvis riktighet man under de nuværende forhold ikke hadde anledning til å kontrollere. Beslagleggelsen vakte en storm av forbitrelse i vårt naboland og ga også foranledning til en interpellasjon i riksdagen. Artiklene inneholdt autentiske og edfestede beretninger om misshandling av norske patrioter i tyskernes fengsler i Norge.

De gir et klart billede av den sadismen som idag behersker den tyske såkalte kulturnasjon, og som en liten forrederklikk herhjemme forsøker å etterape.

Tror virkelig tyskerne at de kan bli verdensherskere gjennom en slik brutalitet og sadisme? Vi sier nei og etter nei, og minner tyskerne om deres eget ordsprog: "Gottes mühlen mahlen langsam, aber sicher." Straffen kommer ganske sikkert over dem. Ikke mindre hårdt vil straffen også treffe håndtangerne, quislingerne. De har ingen formidlende omstendigheter å påberope seg.

Vi finner ingen grunn til videre og kommentere disse edfestede beretninger fra de patriotiske fanger. De taler sitt tydclige sprog for seg. Vi gjengir hvad de svenske aviser skrev:

"I norske fengsler og konsentrasjonsleire. Om hvad som foregår i norske fengsler og konsentrasjonsleire, serskilt Victoria Terrasse, Møllergaten 19 og Grini, foreligger nu endel opplysninger fra personer som har sittet i fengsel og som er blitt frigitt eller har rømt. Disse opplysninger er innhentet under absolutte betryggende former, og så nøyde kontrollert at de kan sies å være like tilforlatelige som vidnemål, avgitt under rettslige former. Av hensyn til de som er i Norge kan ikke navn eller plasser oppgis. Heller ikke sånn tilfeller av misshandling som man kan identifisere visse bestemte personer. Hvad som her fremlegges gjelder den misshandling og tortur i grove trekk som Gestapo utøver mot norske patrioter. Ennu værre ting enn det som her fremføres har i den siste tiden blitt klarlagt og bekref tet, men av ovenfornavn grunn kan disse ikke offentliggjøres. Vi beretter her noen av vidnemålene:

FØRSTE VIDNE : " I fengslet traff jeg en mann ved navn Han fortalte: Jeg ble ført til forhør på Victoria Terrasse. I det rom dit jeg ble ført satt tre Gestapoofficerer. Da jeg hadde satt meg på den stol som ble anviset meg ble jeg beskylt for forskjellige ting på hvilke jeg svarte benektede. Den ene av Gestapoofficerne tok frem en kølle av jern overtrukker med gummi og med den viftet han foran meg. Da jeg fortsatt svarte benektede, fikk jeg kraftige slag i ansiktet av ham med knyttenven og derefter slag av køllen til jeg falt overende. Mens jeg lå på gulvet satte han seg tvert over meg. Han bøide mitt ben bakover og vred den ene tåen etter den andre. Samtidig vred de to andre som var tilstede min arm og sparket meg på kroppen og slo eller sparket meg i halspiktnat."

Vidnet beskriver den misshandlede etter forhøret således: Han lå til scen. Hans ene kinn var oprevet og han blødde meget. Hans ene fot var opsvulmet og så ut som en kjøttklump. Han hadde fått noen ribben knekket og var blå og gul over hele kroppen. Han ba om å bli ført til lege men fikk bare hånlatter og skjellsord til svar fra Gestapomannen.

En fange ved navn ... satt på Møllergaten 19. Vidnet forteller: "Inatt ble han ført til forhør på Victoria Terrasse. Da han kom dit ble han brutalt puffet inn i et rom, hvor det var 6 Gestapo. Et spørsmål ble stillet ham. Da han hadde svart sa de at han løi. De tok da fram to køller en stor og en noe mindre og befalte ham å sitte på en

stol uten ryggstøe. Da han hadde satt seg på denne begynte to stykkjer å slå ham med hver sin kølle og den tredje sparket ham på lærret og slo ham med knytteneven. De tre andre sto og hisset dem op. En av mennene vred hans øre, hans nese og dunket hode hans i gulvret. De begynte på nytt å slå ham med køllene mens han lå på gulvet. Han besvinte da for tredje gang. Da han kom til seg selv igjen lå han på ryggen. En av Gestapoene hoppet nu op på hans mave mens en annen tok av han skoene og slo ham under føttene. Den fjerde mannen skrek hele tiden: "Tal sannhet din fordømte en elskvennlige påbel." (De fleste av Gestapoene snakket godt norsk.) Da de var ferdige med dette glødet da jernstråder for å stikke dem under hans negler. Han hadde imidlertid etter besvint. En medfange blev tvunget til å overvære toruren!

Vidnet omtaler at ... siden førtes tilbake til fengslet. Han fortsetter: "Ved seksteniden om morgenen gikk jeg inn i hans celle. Han var blå, gul og rød over hele kroppen. Hans ansikt var ikke til å kjenne igjen. Det var opsvulmat og hadde sår og merker. Han jamret seg kastet op og hadde krampcanfall, han fikk ingen legebehandling men han måtte være i sin celle til han kom seg nochlunde etter en fjorten dagers tid.

Ved flere tilfeller så jeg fanger bli dratt ut av sellene, blev slått i ansiktet og puffet inn igjen. Jeg kunne ikke oppdage at det var noen bestemt hensikt med disse handlingene annet enn utslag av sadisme,"

ANDRE VIDNE: En dag siden jeg blev frigitt traff jeg en mann som fortalte om to tilfeller av mishandling. Han hadde blitt underkastet et lengere forhør på Victoria Terrasse og blev da slått både i ansiktet og på kroppen. Derefter blev han kjastet på gulvet. En politimann satte seg på ham. To andre tok og vred hans tær nestem av eller til de nestem blev brukket, derefter gjorde de likedan med fotloddene. Så tok de finger efter finger og til slutt håndleddene.

Det andre tilfellet var en ung mann ved navn Han blev slått omkull og sparket i underlivet under forhør på Victoria Terrasse. Han fikk også brukket ribbon men fikk ikke søke lege. ..., som satt i fengslet, trodde først at han hadde sett ham, at ... hadde fått indre skader. Han virket uhøytidelig meget eldre og hadde vanskelig for å røre på seg."

TREDJE VIDNET: Ennatt fikk jeg ordre av vakten om å stå op å kle på meg og gå til vaktrommet. Da jeg kom ned, lå en mann på en sofa i korridoren. Han var bevisstløs, iskald og gjennomvåt. Jeg trodde først at det var en beruset person, men ved nærmere eftersyn oppdaget jeg sammenhengen. Jeg kjente ham igjen å så at det var ... som hadde sittet i fengslet i lengre tid. Sammen med vakten bar jeg ham op i hans celle hvor han ble lagt på sengen med klærne på. Tidlig neste morgen gikk jeg inn til ham. Han hadde da kommet til bevisethet men var fullstendig hjelpløs. Han var som lammet over hele kroppen, kunne ikke spise og ikke røre en finger uten ved hjelp. Han viste meg at han var blå over hele kroppen. Det lykkes meg å få tillatelse til å gå inn til ... og hjelpe ham. Han fortalte at han en natt ved tolvtsiden ble vant og ført til Victoria Terrasse. I rommet hvor han ble ført inn satt flere Gestapoer. Han ble mottatt med slag og ble opfordret til å si sannheten. Svarer ble ikke tilfredsstilende og Gestapo begynte å slå ham med stålbetonger overtrukket med gummi. Flere slo på en gang, fortalte fangen, og jeg falt ned av stolen. Jeg ble befalt å reise meg op igjen, men da jeg skulle krysse op på stolen slo de meg over hendene og armene for å hindre meg å komme op på den. Jeg besvinte, men ble kalt tilbake til bevisetheten ved at de tømte en vannkaraffel over meg. Så fortsatte de å slå meg. Jeg besvinte igjen. Da jeg våknet hadde en annen fange blitt ført inn

i rommet for å overvære torturen. Jeg lå da på ryggen, mens en av mennene slo og hoppet på meg, en annen vred mine ben og en tredje slo mitt hode i gulvet. Jeg besvimte igjen og unngikk dermed ytterligere tortur som mann gjorde forbønner til. ... lå fullstendig hjelpløs i sullen den første uken etter forhøret. Han fortalte at den ene av Gestapomennene hadde et djevelsk uttrykk i ansiktet og gav inntrykk av at han kjente en særskilt tilfredsstillelse i å opptrer på denne måten."

FJERDE VIDNE: Jeg så ... da han kom fra forhør på Victoria Terrasse. Han var ikke tilredt i ansiktet. Det ene kinnet var fullstendig opsvulmet og jeg tror at kinnbenet var brukket. Hans lepper var hovne, sprukne og det ene øjet var blått. Han blødde i munnen. Han fortalte meg at han var blitt slått under forhøret til han segnet om og deretter sparket. Han hadde blodd meg og måtte selv tørke opp blodet."

FEMTE VIDNE: "Like før jeg reiste fra Oslo i ... måned fikk jeg fra to forskjellige menn en beretning om behandlingen av ... i fengslet i Møllergt. 19 og under forhøret av ham. Begge beretningene var overensstemmende. Jeg tør ikke nå oppgi navnet på de personer som har gitt meg denne fremstilling, men de er fullstendig pålitelige så jeg garanterer riktigheten."

...kropp var så misshandlet av slag, så det bare var få steder på kroppen som hadde frisk hud. På mitt spørsmål til en av de berettende om ikke dette var det værste tilfelle på området. Svarte han at andre som ble arrestert samtidig med ..., hadde fått ennu værre behandling.

Sjette vidne: Det er strengt forbudt å tale med fanger som sitter i eneselle. Jeg fikk ikke en dag gjennom gluggen i celle og så ham ligge i sengen, som var plasert mitt på gulvet. Han var inntullet i bandasjer og gips så jeg bare så hans nesetipp. Jeg snakket til ham gjennom gluggen og spurte om det var noe jeg kunne hjelpe ham med. Jeg sa: "Dette må ha vært hårdt," eller noe lignende. ... svarte: "Ja det var nokså hårdt de to første timene, men de siste tre fire timene var jeg holdigvis for det meste beivistløs så jeg merket ikke noe større til det." Jeg spurte om han hadde sagt noe hvertil han svarte: "Nei, i alle tilfeller ikke så lenge jeg var ved beivisthot."

...fortalte at de hadde vridd det ene benet helt rundt og at de hadde pisket og slått ham over hele kroppen. Såvidt jeg husker sa han også at de hadde slått ham under føttene. På mitt spørsmål hvordan utsiktene var svarte han: "Jeg kommer aldri til å overleve dette, enten blir jeg skutt eller også håper jeg på å dø mellom hendene på dem." Min personlige mening er den at tyskerne under ingen omstendighet lar slippe jut levende fordi han er så misshandlet at det ikke kan bli kjent."

Sammene vidne omtaler, at da ... førtes til badet var hans klær i fillor å måtte rives av ham samt at fillene delvis satt fast i kjøttet. Han besvimte flere ganger før han kom i badet.

SJYVENDE VIDNE: En natt ved tretiden fikk ..., og jeg ordre om å hjelpe til med å bære opp en fange. Da vi kom ned lå en person på gulvet som vi trodde var full fordi det luktet urent av ham. Da vi fikk høre hvilken celle han skulle til og snudd på ham, fikk jeg se at det var Han var istykkerslått og var blodig i ansiktet og på hendene samt beivistløs, så vi måtte bære ham. Vi kleddet av ham, og det viste seg at klærne var bare trasør etter den behandlingen han hadde fått. Under behandlingen hadde avføringen gått i klærne, og det var derifra lukten kom. Han hadde blå merker over hele kroppen. Vi vasket og stelte ham. Et par dager senere snakket jeg med ham. Han fortalte da at han hadde vært i forhør i ni timer. ... blev liggende i 3 uker.

og maatte denne tiden mates og hjelpes med alt. Han vilde ikke fortelle noe videre om behandlingen idet han var redd for at det skulle komme han familie for øre. Da jeg rømte ifra fengslet var ... fremdeles lam paa høire side av kroppen. Han er blitt skjev i nakken og er saa oppsvulmet at det er meget vanskelig aa kunne kjonne ham igjen".

Samme vidne forteller om et annet tilfelle:

"Forhøret varte i 6 timer. Dette fortalte han mig etpar uker senere, da jeg hadde ham i badet. Under forhøret hadde de slaatt ham med en kölle saa at kindbenet blev brukket. Derefter hadde de slaat ham med kjepper over hele kroppen. Tilsist hadde de vridd det ene kneet ut av ledd og deretter fotleddet paa samme maate. Jeg saa at det blödde fra saaret i ansiktet og at han hadde blaa merker over hele kroppen. Kneet og fotleddet paa det ene ben var saa oppsvulmet, at benet saa ut som en stokk. Det fantes ogsaa bloduttredninger paa hele benet. Paagrunn av mishandlingen hadde han flere ganger mistet bevisstheten, men for hver gang hadde de kalt ham tilbake. ... forteller at han blev tvunget til saa overvære forhøret av ... Denne hadde blitt slaatt og sparket. Han maatte støes de to første maanedene etterpaa. Han fikk ikke legenhjelp før etter 6 uker".

AATTENDE VIDNE: "I ... 1941 blev ... innsatt i fengsel. En av dagene i ... var han i forhør hos gestapo. Jeg snakket med ham morgen den etter i en celle. Han hadde meget vanskelig for aa snakke. Jeg maatte mate og vaske ham. Politimannen hadde brekt hans fingrar og dratt ut neglene paa to av dem. Siden hadde de slaatt ham med kjepper som var ombundet med töi, saa han falt overende. De la ham saa paa ryggen og hoppet opp paa hans mave saa at blodet kom fra baade munden og endetarmen. Han fortalte at han hadde bedt sine bödler om aa skyte ham. Jeg saa at ... blödde baade fra mund og endetarmen og at flere fingre var brekte og laa bakover samt at begge hender var oppsvulmet. Jeg saa ogsaa at to negler var borte. Han blev liggende uten tilsyn av læge helt til jeg reiste.

En mann ved navn ... var i forhør og førtes derfra direkte til mörkecellen. Han hadde fallt fullstendig sammen og ba vaksoldaten som var med aa faa bekjenne. Da de kom tilbake med han utpaa ettermiddagen sprang han mot et vindu aapenbarlig for aa kaste sig ut. Det var tydelig at han hadde mistet forstanden. Vaktmannskapet grep ham, førte ham tilbake til cellen hvor han fikk bank. Jeg hørte at han skrek aldeles forferdelig. Derefter var det en daglig foreteelse at vaktmannskapet gikk inn til ham og mishandlet ham. Tilslutt sto han bare og sa: "Kommer ikke far snart?" Han forsto tydeligvis ikke lenger hvad som foregikk."

NIENDE VIDNE: "Jeg kaltes til forhør i forhörsellen en kveld ved 7-8 tiden. Tilstede i cellen var gestapomann X og Y. Jeg blev anvist en stol uten ryggstøe. De spurte mig om forskjellige ting, som jeg svarte benektede paa. Y dro da frem en kölle. Den var av jern, overtrukket med gummi, og med den viftet han foran mig for aa gjøre mig nervös. Jeg fortsatt svarte benektede, fikk jeg et kraftig slag i ansiktet av Ys knyttneve. X strammet mitt slips saa hardt at jeg mistet bevisstheten. De slo saa en kopp vann over mig, og mens jeg laa paa gulvet, sparket de mig og slo med köllen over hele kroppen. Efter aa ha gjennemgaat denne behandling i to timer blev jeg ført tilbake til min celle".

TIENDE VIDNE: "Vidnet, som er en dame mellom tyve og tredve aar, forteller hvad hun selv opplevde:

"Jeg blev ført til Victoria Terrasse og inn paa et rom hvor det var tre tyske politimenn samt en norsk politimann fra det nye statspoliti. Jeg nektet for det som jeg blev anklaget for. Forhøret paagikk i aatte timer. Hele tiden maatte jeg staa i giv akt ved veggen. Utpaa natten blev jeg vekt og ført til mörkecelle. Der maatte jeg sitte i flere timer. Med en halv eller en times mellomrum kom to tyskere inn i cellen og satte et sterkt lys i ansiktet paa mig noen minutter hver gang. Lyset stakk som naaler i mine øine. Hver gang spurte de mig om jeg vilde bekjenne.

Fra mörkecellen blev jeg paany ført til forhør som varte til frempaa formiddagen. Da jeg nektet aa anvende tolk fikk jeg et slag i ansiktet

den norske politimannen. Ved slutten av forhøret fikk jeg en lapp. Her det sto at jeg ble frigitt pa grunn av manglende bevis. Men da jeg skulle gåa stoppet de mig og sa at jeg skulle sitte ned og skrive navnet saa en "medskyldig". Jeg nektet, og blev satt inn igjen. Ut paa eftermiddagen blev jeg satt inn i et skap, hvor plassen ikke var større enn at jeg maatte staa. Etter en stund blev det varmere og varmere i skapet. Og tilslutt besvimte jeg. Da jeg vaaknet ble jeg baaret ut paa gangen av to tyskere. Ved firetiden neste natt ble jeg ført til et annet rum og forhørtes der til klokken 8 om morgen. Jeg bekjente ingen ting. Siden da jeg hadde faatt litt mat ble jeg ført til et annet rum, hvor to tyske og to norske politimenn var tilstede. De beskylte mig for forskjellige ting som jeg svarte benektande paa. Jeg ble befalt aa kle av mig men da jeg vogret mig blev to tyske soldater tilkalt, som dro av mig klærne. Jeg sto nu naken og blev slaatt over ryggen med en kölje og sparket paa benene mens en tysk soldat holdt mig. Jeg ble befalt aa marsjere frem og tilbake og fremsi en undskyldning paa tysk og norsk for at jeg hadde forbrutt mig. De paasto at jeg hadde erkjent mig skyldig mens jeg var sanselös i varmeskapet.

Efter dette forhør, som ikke resulterte i noen bekjennelse, satt jeg en uke i fengslet. Saa blev jeg tatt i nytt forhør paa Victoria Terrasse, og da jeg fortsatt nektet fikk to vaksoldater ordre om aa slaa mig. Den ene slo mig med knytneven paa den ene siden av hodet saa at fire fortener løsnet i overkjeven. Derefter slo en norsk politimann mig paa den andre siden, hvoredd ytterligere en tann blev utslaatt. Derefter fortsatte de aa slaa mig paa andre steder. Jeg besvimte og vaaknet først da to politimenn bar mig oppover trappene til fengslet".

Vidnet har siden hun lykkedes aa rømme fra Norge faatt legebehandling for skadene i munnen.

ELEIFTE VIDNE: "Noe som vaksoldatene moret sig med var aa gaa paa inspeksjon i cellene. Med ett eller annet paaskudd som anledning hendte det ofte at de ga ordre om straffegymnastikk, som besto av knebøninger til fangen falt overende. Soldatene gikk da straalende sin vei, eller de ogsaa tilkalte flere av sine kammerater for aa more sig sammen med dem over den armostakkaren. Forskjedlig straffegymnastikk blev noksaa ofte drevet i midtgaarden. Det hermitte ogsaa mig en dag. Det var en vaksoldat som paasto at jeg ikke hilsje paa ham etter reglementet. Jeg maatte først marsjere frem og tilbake foran ham og hilsje og derefter maatto jeg gjøre knebøninger. Vokterne drev det som sport aa ikke la de nye fangene faa fengselskap til at de skulle hilsje, for at de paa denne maatten kunde faa innledning til aa gi dem en straffegymnastikk. Om vakten kurde overraske en fange som hadde lagt sig eller ikke satt rett opp og ned paa benken kom han brakende inn i cellen og overfuste de med skjellsord, og var siden straalende fornöid. Jeg husker særskilt et tilfelle med en gammel jøde ved navn ... En morgen kom fire av vaktene inn i hans celle og dro ham opp av sengen. Derefter tömte de 4-5 vannbölter over ham. Siden satte de jøden paa benken lengst borte i cellen og sto i celldøren og slo vann paa ham. Derefter fikk han ordre om aa tørke opp vannet. Efterpaa blev han ført ned i dusjen og fikk omvekslende iskald og kokhet dusj under viss jubel og uforskammede tilrop fra vaktene. Jeg saa selv alt dette".

Tolvte vidne: "Jeg kom isammen med ... som fortalte hvad han hadde gjennemgaatt i tysk fangenskap. Han omtalte at han engang blev ført ut i en gaard, hvor han blev oppstilt mot veggen med bind for øynene, mens han sto slik skjøt de mot ham med løse skudd. Dette gjentok sig et par ganger. Han fortalte ogsaa at han ved et tilfelle hadde blitt satt under sterkt lys, og saavdatt jeg husker sa han at han maatte sitte slik i 24 timer."

Trettende vidne: Fangene er ofte utsatt for trussalar, bl. a. aa bli skutt, saade av gestapo og fangovokterne. Jeg blev rens jeg satt i fengsel paa cellen vekt en morgen klokken 5 og fangovokteren sa at jeg skulle gjøre mig ferdig til aa bli skutt klokken 7. Jeg hadde imidlertid hørt at slik opptræden av fangovokterne var vanlig og at det ikke betyddet noe annet

bem at man vilde skremme. En vanlig fremgangsmåte er aa holde opptil 48 timer, hvorunder den fengslede var gjenstand for vold. Forhøret blev avbrutt for kortere stunder, da fangen blev slengt inn i annet rum, hvor han fikk ligge et kvarters tid.

FJORTENDE VIDNE: "I et par tilfeller har jeg personlig sett eller hørt at fangene har blitt mishandlet.

Det første tilfelle gjelder en mann ved navn ... Jeg møtte ham tilfeldigvis et par ganger i korridoren. Han virket sløv og var nettop kommet fra mørkecellen. Han hadde arr, saar og svære blaamrker i ansiktet samt blaa øier. En dag da han kom med mat til min celle, forsøkte jeg aa snakke med ham, men han svarte ikke og virket helt forvirret. Av betjeningen hørte jeg at ... hadde rascrianfall av og til og herunder slo istykker vindusrutene. De tyske vaktene benyttet disse anledninger til aa gi ham bank. Han blev slaat overende og sparket halvt bevisstlös og slengt ned i mørkecellen, og satt paa vann og brød. Dette blev gjort med visse mellemrum i den tid jeg satt paa denne avdeling. Tilslutt blev han løslatt. Da han skulde frigis, ga de ham en pakke under hver arm og befalte ham aa gaa. Han slipte imidlertid pakkene og nektet. De gav ham pakkene paanytt, men han nektet atter. Da de forsøkte aa faa ham ut strittet han imot. Vakten sa da til ham at han skulle settes i mørkecelle, og da fulgte han med. Men istedetfor aa sette ham inn, aapnet de døren til gaarden og skjöt ham.

Da de som blev anholdt i Svolvær kom til fengslet den 15. mars hørte jeg hvad som gikk for sig i korridoren. Jeg hørte slag og vræl fra de tyske politimenn. Alle navn blev oppropt en, to eller tre ganger, og jeg fikk inntrykk av at hvis noen ikke svarte fort nok, sprang to-tre politimenn paa vedkommende.

De som led mest under politisoldatenes oppreden var kanskje de kvinnelige fangene, som satt sammen med de mannlige paa Möllergaten 19. Soldatene tittet usjenert inn i damenes celler kvel og morgen, og de kvinnelige fangene fikk ikke lov aa lukke luken i døren. Mange av dem blev forferdelig nervøse av det stadige braaket og følelsen av at de var fullstendig vergeløse. En ung dame som for mig var oppgitt aa være frøken. ... fikk cellen ved siden av min. Efter en maaned var hennes haar hvitt. Noen selvmordforsök forekom ogsaa. Paa kvelden den ... hørte jeg at noen blev baaret ut fra en celle, under et voldsomt oppstyr. Dagen etter blev det fortalt at en fang hadde tatt livet av sig.

² De sanitære forhold i fengslet med opptil 4 fanger i celler paa 8-9 m² var selvsagt forferdelige. Madrassene gikk fra mann til mann og blev aldri vasket. I vinter var det forferdelig kalt, ikke mye over 0 grader i cellen. Jeg frös om natten i de to tynne ulltepper, og for aa holde mig varmt maatte jeg springe rundt i cellen. Jeg fikk ikke lov aa ha min vinterfrakk. Noen av de unge fangevokterne var tydelig homoseksuelle. Det erfarte jeg selv, da en av dem kom inn i cellen til mig en natt etter at jeg hadde lagt mig. Fangevokteren tendte lyset, satte sig paa min seng og vilde ha mig til aa blotte min kropp. Andre fanger fortalte lignende historier.

Prestenytt.

650 prester har innsendt sin avskjedansöknings. Som bekjent fikk prestene paabud om aa sende inn en telegrafisk beskjed om at de meldte sig inn i sambandet. Men man mottok ingen telegrammer. Følgen var at det blev foretatt en rassia paa telegrafen fordi man trodde at telegrammene blev holdt igjen der. Men ved undersökelsene viste det sig at det i det hele tatt ikke var kommet noen telegrammer. - Følgende er arrestert:
Biskopp Krohn-Hansen, sogneprest Johnson i sør-Odal.
Prestene har nu faatt 3 maaneders utsettelse i ordningen av sitt forhold til staten.

K I R K E N .

Det meldes at biskopp Berggrav igaar kveld (15/4) kl. 10 blev sluppet ut av Bredtvedt. Vi har ennå ikke kunnet bringe det paa det rene om han fremdeles er internert i sin hytte i Asker eller om også denne er opphevret. Det er vel rimelig at alt skjer skrittvis. Hvilken betydning dette vil faa og hvad grunnen er til hans løslatelse vil de nærmeste dager vise.

L Å R E R N E .

Det ser ut til at man innen nazikretser begynner aa faa følelsen av at man har gaatt for langt. Det var opprinnelig bestemt at de 500 lærere som motsto torturen og pinslene paa Jörstadmoen skulde sendes med baaten "Skjærstad" nordover. Dette fartøi kan til nød rumme 250 mennesker, og naa skal det altsaa være plass til 500.

Blandt disse er det imidlertid mange som er avkreftet og syke etter behandlingen paa Jörstadmoen. Enkelte har hjerneblødninger. Fylkesføreren i Sør-Trøndelag har advart mot forsendelsen, da alle disse mishandledede maa ha lægenhjelp. Forholdene vilde blitt uutholdelige ombord. Det kan nevnes at de skulde reise uten læge, og det finnes f. eks. bare to klosetter paa hele skipet. Til 500 mann. Det ser ut til, etter hvad vi erfarer fra paalitelig hold, at det var tyskernes og nazistenes mening aa senke skipet, og saa legge skylden paa engelskmennene. Det er nemlig ikke oppgitt noe bestemmelsessted for skipet.

Avreisen er blitt utsatt, og det kan vel skyldes følgende telegram som er sendt til Schanke, Terboven og Quisling:

"I Jesu Kristi navn. I menneskelighetens navn, maa undertegnede prester be om barmhjertighet over de 500 lærere som naa sendes nordover.

Vi kan ikke tie til de lidelser vi vet de gjennemgaard. Ekkoet av dem vil snart gjenlyde over det hele land".

Undertegnet av følgende geistlige:

Stören, Fjær, Bang-Hansen, Castberg, Sæbø, Berg, Rosaas, Skjaanes, Stuve, Rian, Holte, Tvete, Digre, Aars, Sodal, Fjellbu, Skagsholm, Hauge, Auklett, Fikkan, Trædal, Hoem, Tangvik, Hovdal, Hölem, Rostad, Hesselberg, Skiaker.

To lærere har vært hos Schanke og Sæther og advart dem. De to forrædere fikk vite at de i verdens øine er de ansvarlige for de 500 læreres skjebne.

Forholdet er meldt til London, og naa telegraferes nazistenes og tyskerenes overmenneskelige grusomheter og barbari verden over.

Tro ikke nyhetene om alle de lærere som har "gitt etter" for NStrykket. Det er 4 lærere av 700 som har bøyet sig under torturen paa Jörstadmoen. Disse 4 var paa vanviddets rann og visste knapt hvad de svarte.

27 lærere blev stillet opp, og det blev sagt til dem:

"Dere har gitt dere". Hvortil alle svarte: "Nei - ". Allikevel blev de sendt hjem, og skal saaledes tjene NS-propaganda. Bare synd at denne er saa altfor lett gjennemskuelig.

Fronten holder.

Vær nordmann.

De siste nyheter: 16/4:

Engelske fly har 3dje natt paa rad bombet Ruhr. Engelske jagerfly har hatt to tokter over Frankrike.

Laval har idag fremlagt sitt regjeringsforslag for Petain. Alle amerikanere i Frankrike er anmodet om aa reise hjem. Øieblikkelig.

Russland: Russerne har rykket yderligere frem i Brjanskomraadet og gjen-erobret 12 bebodde strök. De har også hatt fremgang mellom Ilmensjöen og Leningrad, og trengt dypt inn i de fiendtlige stillinger mellom Ladoga og Onega paa Sviirfronten.

Fra Krim meldes at russerne har gjenerobret Feodosia. Et russisk skip har i Barentzhavet senket en tysk ubåt og skadet en destroyer.

Det fjerne østen: Amerikanerne har bombet flere flyplasser paa Filippene. Japanerne har hatt endel fremgang i Irrawadalen.

Den norske baaten "Balbek" har senket en tysk ubåt utenfor Brasil.

Fra NS-hold er der til endel lærere sendt ut et tilsynelatende : "Hemmelig" cirkulære av følgende ordlyd: "Dessverre har aksjonen mot aa staa som medlem av Norges lærersamband naa tatt en uforutsett og en for lærerne ugunstig vending, idet "statsmaktene" synes aa ville gjøre bruk av ethvert tenkelig middel i retning av tortur. Da det under de naa endrede forhold maa antas at motstanden ikke tjener noen hensikt, vil en tilraa at samtlige lærere som har protestert mot aa staa som medlemmer av Norges lærersamband straks telegrafisk avgir følgende erklæring adressert til Norges lærersamband, Chr. Augustsgate 19, Oslo: Jeg betrakter mig som medlem av Norges lærersamband i samsvar med lov av 5. februar 1942, under den forutsetning at Lærersambandet ikke paalægger mig oppgaver som strir mot min overbevisning og samvittighet. Denne erklæring sendes uopholdelig til 5 av dDeres kolleger som igjen distribuerer den videre. Bruk ikke telefon." --- Dette cirkulære er kun sendt ut for aa skape forvirring og INGEN MAA TA HENSYN TIL DET. MEDDEL DETTE TIL ALLE LÆRERE DE KJENNER.

Følgende politifullmektiger i Oslo har meldt sig ut av NS:

Kindt, Hofseth, Sshönning.

Ca. 25 befal er arrestert. bl. annet: Oberst Astrup, löitnant Nils Riise-Hansen og major Rørholdt.

Dessuten blev følgende personer arrestert mandag: Gustav Heiberg, Sven Arntsen, professor Lindvig, advokat Eriksrud, sekretær Garben ved norsk Hydro, kaptein Schilling, advokat Røed, dr. Gjertsen, Fred Gjertsen Trygve Hoff, advokat Graff, direktør J. J. Beer, banksjef Meinichen, mäleren Per Krogh og Johan Haanes.

Under "Aaret 1941" bringer hvert nummer et utdrag av overskriftene i tyske og norske aviser for året 1941.

Aaret 1941.

NTB. 12. april: Det er et spørsmål om faa uker før de tysk-italienske styrker staar ved Suezkanalen.

Fritt Folk 23. april: Overskrift: VRØYLET OM MEIKERASJONER INC.

DNB. 23. april. Mørke luvarsskyer fra England trekker opp i Australia, New Zealand og Sør-Afrika.

De siste nyheter: 16/4:

Engelske fly har 3dje natt paa rad bombet Ruhr. Engelske jagerfly har hatt to tokter over Frankrike.

Laval har idag fremlagt sitt regjeringsforslag for Petain. Alle amerikanere i Frankrike er anmodet om aa reise hjem. Øieblikkelig.

Russland: Russerne har rykket yderligere frem i Brjanskomraadet og gjen-erobret 12 beboede strök. De har også hatt fremgang mellom Ilmensjöen og Leningrad, og trengt dypt inn i de fiendtlige stillinger mellom Ladoga og Onega paa Sviirfronten.

Fra Krim meldes at russerne har gjenerobret Feodosia. Et russisk skip har i Barentzhavet senket en tysk ubåt og skadet en destroyer.

Det fjerne østen: Amerikanerne har bombet flere flyplasser paa Filippene. Japanerne har hatt endel fremgang i Irrawadalen.

Den norske baaten "Balbek" har senket en tysk ubåt utenfor Brasil.

Fra NS-hold er der til endel lærere sendt ut et tilsynelatende : "Hemmelig" cirkulære av følgende ordlyd: "Dessverre har aksjonen mot å stå som medlem av Norges lærersamband nå tatt en uforutsett og en for lærerne ugunstig vending, idet "statsmaktene" synes å ville gjøre bruk av ethvert tenkelig middel i retning av tortur. Da det under de nå endrede forhold maa antas at motstanden ikke tjener noen hensikt, vil en tilraa at samtlige lærere som har protestert mot å stå som medlemmer av Norges lærersamband straks telegrafisk avgir følgende erklæring adressert til Norges lærersamband, Chr. Augustsgate 19, Oslo: Jeg betrakter mig som medlem av Norges lærersamband i samsvar med lov av 5. februar 1942, under den forutsetning at Lærersambandet ikke påleggjer mig oppgaver som strir mot min overbevisning og samvittighet. Denne erklæring sendes uopholdelig til 5 av døres kolleger som igjen distribuerer den videre. Bruk ikke telefon." --- Dette cirkulære er kun sendt ut for å skape forvirring og INGEN MAA TA HENSYN TIL DET. MEDDELE DETTE TIL ALLE LÆRERE DE KJENNER.

Følgende politifullmektiger i Oslo har meldt sig ut av NS:

Kindt, Hofseth, Sshönning.

Ca. 25 befal er arrestert. bl. annet: Oberst Astrup, löitnant Nils Riise-Hansen og major Rørholdt.

Dessuten blev følgende personer arrestert mandag: Gustav Heiberg, Sven Arntsen, professor Lindvig, advokat Eriksrud, sekretær Garben ved norsk Hydro, kaptein Schilling, advokat Røed, dr. Gjertsen, Fred Gjertsen Trygve Hoff, advokat Graff, direktør J. J. Beer, banksjef Meinichen, mäleren Per Krogh og Johan Haanes.

Under "Aaret 1941" bringer hvert nummer et utdrag av overskriftene i tyske og norske aviser for året 1941.

Aaret 1941.

NTB. 12. april: Det er et spørsmål om faa uker før de tysk-italienske styrker staar ved Suezkanalen.

Fritt Folk 23. april: Overskrift: VRØYLET OM MEIKERASJONER INC.

DNB. 23. april. Mørke luvarsskyer fra England trekker opp i Australia, New Zealand og Sør-Afrika.

Det nye hedenskap.

En av lederne for den saakkalte "Tyske trosbevegelse", prof. Wilhelm Kauer, uttalte nylig paa et møte at kristendommen ikke lengre kan kreve aa bestaa som en makt i det tyske folk. I den konfesjonelle kristendom ser "den tyske trosbevegelse" en fare for det tyske folks enhet. (Det gjelder ogsaa det Norske folks enhet idag.) Vi haaper. sa professoren, at det vil reise sig et religiøst betonet folkesamfund med den tyske tro (asa-troen) som bærende kraft.

Den tyske kirkes manifest.

Nedenfor gjengis endel av det manifest som de evangeliske prester leste opp for sine menigheter den berømte 17. mars (1935): En handling som førte til at hundrer av prester blev arrestert. Fra bekjennelsessynoden for den evangeliske kirke i den prøisiske union:

Til menighetene:

Vi ser vaart folk staa foran en dödelig fare. Denne fare er en ny religion.

Kirken har etter sin Herres befaling aa vaake over at Kristus faar den ære som tilkommer ham som er verdens dommer. Kirken vet at den staar til ansvar overfor sitt folk, hvis det ikke blir advart naar det vender sig bort fra Kristus.

I.

Det første bud sier:

Jeg er Herren din Gud. Du skal ikke ha andre guder enn mig.

Vi kan alene adlyde dette bud i troen paa Jesus Kristus, den for oss korsfestede og gjenoppstandne Herre. Den nye religion er opprør mot det første bud.

1. I den blir en rasemessig og folkebunden verdensanskuelse gjort til religion. Blod, rase, folk, ære og frihet blir avguder.
2. Naar denne nye religion forlanger tro paa det "evige Tyskland" setter den sig istedet for troen paa vår Herres og frelsers evige rike.
3. Denne fantasitro gjør sig en gud efter menneskers vesen og billede. I den ærer, rettferdiggjør og frelser mennesket sig selv. Slik avguderi har ikke noe med positiv kristendom aa gjøre. Det er antikristendom.

II.

Stillet ansikt til ansikt med denne religions fristende fare er det vaar plikt i troskap mot vaar kirkes kall aa bevidne overfor stat og folk:

1. Staten faar sin höihetsrett og sin makt gjennem Guds naadige bud. og orden som setter grensene for all menneskelig autoritet og gir den dens grunnlag. Den som i Guds sted setter blod og rase og folk som skapere av statens autoritet, undergraver staten.
2. Den jordiske rett fornekter sin himmelske dommer og beskytter og staten selv mister sitt kall og sin fullmakt, hvis den lar sig beklæde med et evig rikes verdighet og gjør sin autoritet til den överste og den avgjörende paa alle livets områader.
3. Lydig og takknemlig anerkjenner kirken statens autoritet, slik som den er begrundet og begrenset i Guds ord. Derfor kan kirken ikke böie sig naar man vil binde samvittighetene med det totalitetskrav som den nye religion utstyrer staten med. Bundet i Guds ord maa kirken erklære at Kristus er den eneste som har makt til aa binde og løse samvittighetene: Ham er gitt all makt i Himmel og paa Jord.

Misjonærenes oppgave.

I et misjonstidsskrift forekommer følgende uttalelse: Vi misjonærer som er utsendt foraa forkynne - ikke livsvisdom, men frelse. ikke verdensøkonomi, men evangelium, ikke reformer, men frigjørelse. ikke kultur. men omvendelse, ikke fremskritt, men tilgivelse, ikke en social nyordning, men vekkelse, ikke en ny organisasjon, men kristendom. Vi er sendebud, ikke diplomater.

Nazismen og religionsfribeten.

Er det religionsfrihet i vaart land? De nazistiske ledere fremholder at ingen behøver åa lide for sin tro. dersom de bare viser lojalitet overfor den nazistiske staten. spørsmålet er då om en virkelig kan vise lojalitet overfor denne uten å svikte sin kristentro. Dersom nazismen bare var en politisk anskuelse, var saken klar, men den er noe mere enn dette. den er en ny livs- og verdensanskuelse, bygget paa tre grunnprinsipper: rasen, makten og æren, hvilken hver for sig er uforenelig med kristen tro naar de gis det innhold som tilfelle er i den nazistiske tolkning. Naar rasen gjøres til en absolutt skillende faktor i livet, og alle ikke-arier forfølges eller vegres menneskelige rettigheter, naar makten er ensbetydende med voll. og æren ensbetydende med den absolute selvhevdelse, da kan en ikke uten aa gjøre vold paa sandheten forsøke aa bringe denne anskuelse i overensstemmelse med Kristi lære. Jeg tror at en som kristen kan omfatte nazismens politiske idealer. saadan som disse er uttrykt i de ledende prinsipper, men dens verdensanskuelse og dens etikk er, saavidt jeg kan forstaa, helt ukristelig.

Det er et urimelig misbruk av ord, naar en mann som Alfred Rosenberg betegner sin anskuelse som positiv kristen, ennskjønt han forkaster hele det gamle testamentet, alle paulinske skrifte r. og taler haanlig om slike kristne begrep som kjærlighet, fred, ydmykhet.

Følg ikke tiden - følg Gud..

Vaare besök opp til bönneberget - hvor Jesus selv saa ofte vandret opp under sin jordiske tilværelse, maa ikke forsvømmes nu i vaar feber-syke krigstid, for vaar store oppgave er ikke aa følge med tiden, men aa følge med Gud gjennem tiden.